

εκφραση

εκδοση της σοσιαλιστικής νεολαίας [ΕΔΕΝ]

αν δεν κλώ εγω
αν δεν κλησ εσυ
αν δεν κλουμε εμεις
πως θα γενουνε
τα σκοταδια λαμψη?

Παρασκευή 16 Νοεμβρίου 1973

Αριθμός φύλλου 6

Στή σύσκεψη στελεχών της πόλης της Λευκωσίας που έγινε την περασμένη Κυριακή, ο Αρχηγός του Δημοκρατικού Κινήματος Δρ. Β. Λυσσαρίδης καθόρισε με σαφήνεια, με πλήρη καθαρότητα σκέψης, αλλά και με τόλμη και αποφασιστικότητα, τη θέση του Δημοκρατικού Κινήματος, μέσα στο διεθνή χώρο όπως διαμορφώνεται σήμερα, ύστερα από την ύφεση στις διεθνείς σχέσεις των μεγάλων δυνάμεων. «Θάταν όμως άφελές, τονίζει ο αρχηγός του Δ. Κινήματος, να νομισθῆ πως αυτό ισοδυναμεί με μείωση της ιδεολογικής ανάμετρησης, ή με μείωση της προσπάθειας επικράτησης των σοσιαλιστικών αρχών ή των σοσιαλιστικών κοινωνικών συστημάτων προσαρμοσμένων στη θέληση των λαών και τις συνθήκες της κάθε χώρας».

Αυτό σημαίνει πως, κρίση ή ύφεση στις σχέσεις μεταξύ των μεγάλων, δεν σημαίνει αναπόφευκτα και κρίση ή ύφεση στις σχέσεις μεταξύ των καταπιεζομένων λαών και των μεγάλων δυνάμεων — και του ιμπεριαλισμού. «Τό αντίθετο. — Καταλήγει ο Δρ. Λυσσαρίδης — Πιστεύουμε στην όξυνση του αντιαποικιακού αγώνα, πιστεύουμε στην όξυνση της αντιιμπεριαλιστικής πάλης, πιστεύουμε στην όξυνση της αντίστασης έναντίον των νεοαποικιακών και μεταποικιακών διεισδύσεων».

Η διεθνής αντίδραση στην προσπάθεια της να άφοπλίση τά σοσιαλιστικά και πατριωτικά επαναστατικά κινήματα, χρησιμοποιεί τό μοιρολατρικό σύνθημα πως: «Οι μεγάλοι αποφασίζουν και οι «μικροί» έκτελούν, πως, ότι και να κάνουμε εμείς οι «μικροί» καθοριστικός παράγοντας της μοίρας μας και του μέλλοντός μας, θά είναι πάντα οι μεγάλοι ή αϊ μεταξύ των σχέσεις».

ΟΧΙ. Φωνάζει τό Έπαναστατικό Κίνημα της Κυπριακής Σοσιαλιστικής Νεολαίας και δια του Αρχηγού της διακηρύσσει «Μόνο με την εξέλιψη του Ιμπεριαλισμού, του αποικισμού, του μεταποικισμού, της καταπίεσης και της έκμετάλλευσης είναι δυνατό να θέσουμε σωστές βάσεις για παγκόσμια Ειρήνη. Μόνο με πλήρη άπελευθέρωση, με άποδέσμευση από κηδεμονίες, με έλεγχο των λαών πάνω στους πλουτοπαραγωγικούς των πόρους, με ισότιμη ανάπτυξη, με πλήρη ανεξαρτησία και έλευθερία είναι δυνατό ν' άνοιξουμε τό δρόμο προς μία σταθερή ειρήνη. Και μόνο με την πλήρη κατάργηση της έκμετάλλευσης, διεθνικά και έθνικά, θά έδραιώσουμε αυτή την ειρήνη».

Κι' αυτό είναι κύριο καθήκον των καταπιεζομένων λαών. Καθήκον δικό μας.

ΦΙΝΤΕΛ ΚΑΣΤΡΟ

Η διακήρυξη της 'Αβάνας

...Η γενική Έθνική Συνέλευση του λαού της Κούβας διακηρύσσει — βέβαιη ότι έτσι εκφράζει τό κοινό αίτημα όλων των λαών της Λατινικής Αμερικής — ότι ή δημοκρατία δεν συμβιβάζεται με την κυριαρχία της οικονομικής ολιγαρχίας, με την ύπαρξη φυλετικών διακρίσεων άπέναντι των Νέγρων, με τά εγκλήματα της Κού — ΚλούΕ — Κλάν, με τις διώξεις, που στέρησαν από την εκτέλεση των επισημονικών τους καθηκόντων επιστήμονες όπως ο Όππενχάιμερ, που για πολλά χρόνια έμπόδισαν τον κόσμο ν' άκούσει τη θαυμαστή φωνή του Ρόουλ Ρόμπσον, αϊχμάλτοι στην ίδια τους τη χώρα και που όδήγησαν στο θάνατο, παρά την αγανάκτηση και τις διαμαρτυρίες, όλου του κόσμου, παρά τις έκκλησεις κυβερνητικών άνδρων διαφόρων χωρών και τελικά και του Πάπα Πίου 12ου, τό Ζεύγος Ρόζεμπεργκ.

Η γενική Έθνική Συνέ-

λευση του λαού της Κούβας εκφράζει την πεποίθηση των Κουβανέζων, ότι ή δημοκρατία δεν είναι δυνατόν να εκφράζεται μοναχά με την άσκηση του δικαιώματος της ψήφου, που σχεδόν πάντα πλαστογραφείται άπό τους μεγαλοαποικιοκράτες και τους επαγγελματίες πολιτικάντηδες, μα άπό τό δικαίωμα των πολιτών να άποφασίζουν, άπως άκριβώς κάνει αυτή τη στιγμή τούτη η γενική Συνέλευση του λαού της Κούβας, για τό μέλλον τους. Τότε μόνον θά ύπάρξει δημοκρατία στην Αμερική, όταν οι λαοί θνάιν πραγματικά έλεύθερα να εκλέξουν, όταν οι ταπεινοί θά πάψουν νάιν ύποταγμένοι άπό την πείνα, άπό την κοινωνική άνισότητα, άπό την άγροματοσύνη και νομικά συστήματα στην πιο ντροπιασμένη παθητικότητα.

Γι' αυτό ή γενική Έθνική Συνέλευση του λαού της Κούβας καταδικάζει τά λατφούντια, πηγή εξέθλιωσης για τον άγρότη και όπισθο-

δρομικό, κι' άπάνθρωπο τρόπο παραγωγής. Καταδικάζει την άγροματοσύνη, την άνεπάρκεια σχολείων, δασκάλων, γιατρών και νοσοκομείων, την έλλειψη περιθαλψης στους γέροντες, που ύπάρχουν στις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Καταδικάζει τις φυλετικές διακρίσεις κατά των Νέγρων και των Ιντιος. Καταδικάζει την έκμετάλλευση και την ύποδούλωση της γυναίκας. Καταδικάζει τις στρατιωτικές και πολιτικές ολιγαρχίες που κρατούν τους λαούς μας στην εξέθλιωση, που έμποδίζουν τη δημιουργική εξέλιξη και την πλήρη άσκηση της κυριαρχίας τους. καταδικάζει την παραχώρηση στα Έξνα μονοπώλια των πηγών φυσικού πλάτους της χώρας μας, πολιτική ύποταξης και προδοσίας των λαϊκών συμφερόντων. Καταδικάζει τις κυβερνήσεις που άρνούνται ν' άκούσουν την θέληση των λαών τους και ένδίδουν στις διαταγές της Ούάσιγκτων. καταδικάζει τη συστηματική εξέσπηση των λαών άπό τά όργανα προπαγάνδας που άνταποκρίνονται στα συμφέροντα των ολιγαρχιών και στην καταπιεστική πολιτική του ιμπεριαλισμού. καταδικάζει τη μονοπώληση των πληροφοριών που άσκεείται άπό τά πρακτορεία των Ε.Π.Α., που δεν είναι τίποτ' άλλο παρά των Βορειοαμερικανικών τράστ και πράκτορες της Ούάσιγκτων. Καταδικάζει τους κατασταλτικούς νόμους που έμποδίζουν τους εργάτες, τους άγρότες τους φοιτητές και τους διανοούμενους, τη μέγιστη πλειοψηφία του λαού κάθε χώρας, να οργανώνονται και να παλεύουν για τις κοινωνικές και πατριωτικές διεκδικήσεις τους. καταδικάζει τά

μονοπώλια και τις ιμπεριαλιστικές επιχειρήσεις που άπομυζούν συνεχώς τον πλούτο μας, έκμεταλλεύονται τους εργάτες και τους άγρότες μας, κρατούν σε καθυστέρηση τις οικονομίες μας με την άφαιμαξη και προσδιορίζουν την πολιτική της Λατινικής Αμερικής κατά τά σχέδια και τά συμφέροντα τους.

Η γενική Έθνική Συνέλευση του λαού της Κούβας καταδικάζει, εν τέλει, την έκμετάλλευση άνθρώπου άπό άνθρώπο και την έκμετάλλευση των ύποαναπτύκτων χωρών άπό τό καπιταλιστικό κεφάλαιο.

Γι' αυτό ή γενική Έθνική Συνέλευση του λαού της Κούβας διακηρύσσει μπροστά στην Αμερική: Τό δικαίωμα των άγρότων πάνω στη γή. τό δικαίωμα του εργάτη εις τον καρπό της εργασίας του τό δικαίωμα των παιδιών στην εκπαίδευση. τό δικαίωμα των άσθενών στην ιατρική και νοσοκομειακή περιθαλψη. τό δικαίωμα των νέων στην εργασία. τό δικαίωμα των σπουδαστών στην έλεύθερη πειραματική και επιστημονική διδασκαλία. τό δικαίωμα των Νέγρων και των Ιντιος στην «πλήρη άνθρώπινη όξιοπρέπεια». τό δικαίωμα της γυναίκας στην άστική, κοινωνική και πολιτική ισότητα. τό δικαίωμα των γερόντων σε σίγουρα γηραιά. τό δικαίωμα των διανοουμένων, των καλλιτεχνών και των επιστημόνων να άγωνίζονται με τό έργο τους για έναν κόσμο καλύτερο. τό δικαίωμα των Κρατών στην έθνικοποίηση των ιμπεριαλιστικών μονοπωλίων και

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Εις την 2αν

Ποιός είναι λοιπόν ο μεγάλος Φιντέλ; Ποιός είναι τούτος ο έπαναστάτης, ο άνθρωπος, ο ήγέτης, που όδήγησε τό λαό της μικρής Κούβας, στην επανάσταση ενάντια στη δικτατορία του Μπατίστα και του Αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, στην άπελευθέρωση, στο Σοσιαλισμό;

Στενός ο χώρος τούτης της σελίδας για να δώση μία ολοκληρωμένη εικόνα, της προσωπικότητας, της σκέψης και του φιλοσοφικού ύποβάθρου του μεγάλου επαναστάτη.

Επιχειρούμε, σήμερα, μία πρώτη έπαφή, με σύντομα άποσπάσματα από διαφόρους λόγους του.

Τò κατηγορητήριο στα 'Ενωμένα' Έθνη

...Σε ποιες συνθήκες βρήκε την Κούβα η 'Επανάσταση όταν πήρε την εξουσία; Κατ' αρχήν αποκαλύφθηκε ότι 600 χιλιάδες Κουβανέζοι, ικανοί για εργασία, δεν είχαν απασχόληση. 'Αναλογικά είναι ένας αριθμός ίσος με τον αριθμό των αναπασχολητών που υπήρχαν στις Ε.Π.Α. κατά τη διάρκεια της μεγάλης κρίσης. Η μόνιμη έλλειψη απασχόλησης στην πατρίδα μας, με άλλα λόγια, ήταν ίση με κείνη που υπήρχε στις Ε.Π.Α. κατά την περίοδο μιας οικονομικής καταστροφής. Σ' ένα συνολικό πληθυσμό λίγο μεγαλύτερο από 8,5 εκατομμύρια, τρία εκατομμύρια άνθρωποι δεν απολαμβάνανε το ηλεκτρικό φως, ούτε τις άλλες ανέσεις που παρέχει η χρήση του ηλεκτρισμού. Τριάντη εκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν σε καλύβες, σε παραπήγματα, σε τρώγλες, στερημένοι από κάθε υγιεινή φροντίδα. Στις πόλεις το ένα τρίτο του οικογενειακού εισοδήματος απορροφούνταν από τα ένοικια. Όσον αφορά την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος και το ύψος των ενοικίων, ήταν από τ' ακριβότερα του κόσμου.

Τò 37% του πληθυσμού μας είχε στερηθεί την παιδεία, δεν ήξερε ούτε να διαβάσει, ούτε να γράψει. Τò 70% του παιδικού αγροτικού πληθυσμού δεν είχε δασκάλους. Ποσοστό 2% του πληθυσμού μας είχε προσβληθεί από φυματίωση, δηλαδή εκατό χιλιάδες φυμακτοί σε πληθυσμό λίγο μεγαλύτερο από 8,5 εκατομμύρια. Τò 95% του παιδικού αγροτικού πληθυσμού είχε προσβληθεί από μολυσματικές αρρώστιες.

Η παιδική θνησιμότητα ήταν πολύ υψηλή και η μέση διάρκεια ζωής πολύ χαμηλή. 'Εξ άλλου τò 85% των μικρών καλλιεργητών ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν για τη γη γαιοπράσοδο που έφτανε μέχρι τò 30% των ακαθάριστων εσόδων τους, ενώ τò 1½% του συνόλου των γαιοκτημόνων έλεγχε τò 46% της συνολικής έκτασης τού εθνικού εδάφους. 'Αν, σε συνέχεια, υπολογίσουμε τόν αριθμό των κρεβατιών που υπήρχαν στα νοσοκομεία, σε σύγκριση με τόν αριθμό των κατοίκων, θα φτάναμε σε γελοία αναλογία, σε σχέση με χώρες όπου υπάρχει αληθινή ιατρική περιθαλψη.

Οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, οι ηλεκτρικές και οι τηλεφωνικές εταιρείες είχαν ιδιοκτησία των βοραιοαμερικανικών μονοπωλίων.

Μεγάλο μέρος από τις τράπεζες και από την εισα-

γωγική δραστηριότητα, τò διυλιστήριο πετρελαίου, τò μέγιστο μέρος της παραγωγής της ζάχαρης, οι καλύτερες γαίες της Κούβας και οι πιο σημαντικές βιομηχανίες ήταν στα χέρια βοραιοαμερικανικών εταιρειών. Στά τελευταία δέκα χρόνια, από τò 1950 ως τò 1960, τò ισοζύγιο πληρωμών μεταξύ Κούβας και Ε.Π.Α. ήταν ενεργητικό για τις Ε.Π.Α. κατά χίλια εκατομμύρια δολάρια, και τούτο χωρίς να λογαριάσουμε τις εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια που οι διεφθαρμένοι κυβερνήτες μας κλέψανε από τò δημόσιο θησαυρό για να καταθέσουν στις τράπεζες των Ε.Π.Α. ή της Εύρωπης.

Χίλια εκατομμύρια δολάρια σε δέκα χρόνια! 'Ετσι, η φτωχή και υπανάπτυκτη χώρα της Καραϊβικής με τις εξακόσιες χιλιάδες αναπασχολήτους, συνεισφερε στην οικονομική ανάπτυξη της πιο βιομηχανικής χώρας τού κόσμου!

Αυτή την κατάσταση κληρονομήσαμε και δεν πρέπει να εντυπωσιάζεται υπερβολικά η Συνέλευση, γιατί ό,τι είπαμε για την Κούβα, μπορεί να έχει την αξία μιας γενικής άκτιναγραφίας για τò μέγιστο μέρος των χωρών που αντιπροσωπεύονται εδώ. Ποιά ήταν η αλλαγή που έφερε η επαναστατική κυβέρνηση; Προδοσία, μήπως, τού λαού της; Για τόν κύριο πρόεδρο των Ε.Π.Α. ό,τι μεις κάναμε για τò λαό μας είναι ίσως προδοσία. Και άσφαλώς θα σκέφτονταν διαφορετικά αν αντί να μείνουμε πιστοί στο λαό μας, θα δείχναμε «νομιμόφρονες» απέναντι των μεγάλων βοραιοαμερικανικών μονοπωλίων που εκμεταλλεύονταν τη χώρα μας.

Τι έκανε η επαναστατική κυβέρνηση; Τι έγκλημα έχει διαπράξει για να αξίζει τις διαπραχίσεις που δεχτήκαμε δώ και νάχει έχθρους τόσο δυνατούς σαν εκείνους που αποκαλύφθηκαν εδώ;

Τα αίτια προστριβών με την κυβέρνηση των Ε.Π.Α., παρουσιάστηκαν από τις πρώτες μέρες της ύπαρξής μας; 'Οχι! Φτάνοντας στην εξουσία, είχαμε μήπως την πρόθεση να δημιουργήσουμε διεθνείς περιπλοκές; 'Οχι! Καμιά επαναστατική κυβέρνηση που ανεβαίνει στην εξουσία δεν επιθυμεί να έχει προβλήματα διεθνούς χαρακτήρα. 'Ο,τι επιθυμεί είναι να αυγκεντρώσει κάθε προσπάθεια για να λύσει τὰ εσωτερικά προβλήματα, για να συντάξει και να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα, όπως κάνουν όλες οι κυβερνήσεις που πραγματικά ενδιαφέρονται για τὰ συμφέροντα της

χώρας τους.

Όταν η επαναστατική κυβέρνηση άρχισε να κάνει τὰ πρώτα βήματα, η πρώτη πράξη της ήταν να μειώσει τὰ ένοικια κατά 50%. 'Ηταν ένα μέτρο δίκαιο, δοθέντος ότι, όπως είπαμε προηγουμένα υπήρχαν οικογένειες που έδουσαν για στέγη μέχρι τò ένα τρίτο τού εισοδήματός τους.

Όταν η επαναστατική κυβέρνηση μείωσε τὰ ένοικια έκανε έχθρους αυτούς τούς λίγους προνομίους ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων, αλλά έκανε ευτυχισμένα τò λαό, που κατέθηκε στους δρόμους γεμάτος χαρά, όπως θύκανε οποιοδήποτε λαό τού κόσμου, ακόμα κι εδώ στη Νέα 'Υόρκη, αν μάθαινε ένα παρόμοιο νέο. Τò μέτρο αυτό δεν προκάλεσε καμιά σύγκρουση με τὰ μονοπώλια. Μερικές βοραιοαμερικανικές εταιρείες, είν' αλήθεια ότι είχαν

λους τούς λαούς τού κόσμου... για όλους εκείνους τούς λαούς, δηλαδή, που ό-κόμα δεν τόν έχουν εφαρμόσει: ο νόμος της αγροτικής μεταρρύθμισης. Θεωρητικά όλος, ο κόσμος είναι σύμφωνος με την αγροτική μεταρρύθμιση. Κανένας δεν αποκρτάει να άρνηθεί ότι αποτελεί, για τις υπανάπτυχτες χώρες, έναν ουσιαστικό όρο για την πραγματοποίηση της οικονομικής προόδου. Μάλιστα και οι μεγαλοοικονομητές στην Κούβα είπαν σύμφωνοι για μια αγροτική μεταρρύθμιση, αλλά ειδικού τύπου. 'Εν τέλει η αγροτική μεταρρύθμιση είναι ένα μέτρο που γίνθηκε θεωρητικό και μελετήθηκε από τούς οργανισμούς των 'Ενωμένων 'Εθνών, είναι κάτι που κανείς δεν άμφισβητεί. Στη χώρα μας είπαν μια ανάγκη αναπότρεπτη. Περισσότερες από διακόσιες χιλιάδες οικογένειες χωρικών ζούσανε

Ο ΦΙΝΤΕΛ ΚΑΣΤΡΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΣΕ ΓΚΟΥΕΒΑΡΑ

«Θεωρούσε τόν εαυτό του σαν ένα

στρατιώτη της επανάστασης και δεν τόν απασχολούσε καθόλου τò θέμα της επιβίωσης. Αυτοί που βλέπουν στην έκβαση της πάλης του στη Βολιβία τήν άποτυχία των ιδεών του μπορούν, με την ίδια άπλοποιήση, να άρνηθούν την έγκυρότητα των ιδεών και των αγώνων όλων των μεγάλων προδρόμων και 'Επαναστατών διανοητών, συμπεριλαμβανομένων και των ιδρυτών τού μαρξισμού, που δεν κατόρθωσαν να αποτελειώσουν τò έργο τους και να θαυμάσουν ζώντας τόν καρπό των ευγενικών τους προσπαθειών.»

στην ιδιοκτησία τους μεγάλα χτήρια, όμως σχετικά είχαν λίγα. Σε συνέχεια εκδόθηκε ένας άλλος νόμος που άκυρωνε τις παραχωρήσεις που η κυβέρνηση τού Φαλτζέντσιο Μπατίστα είχε κάνει προς την 'Εταιρεία Τηλεφώνων, που ήταν βοραιοαμερικανικό μονοπώλιο. 'Η επαναστατική κυβέρνηση άκυρωσε τις παραχωρήσεις άποκαθιστώντας τις τιμές των τηλεφωνικών υπηρεσιών σύμφωνα με τὰ τιμολόγια που ίσχυαν πριν τις παραχωρήσεις και να που ξεπήδησε η πρώτη διαμάχη με τὰ βοραιοαμερικανικά μονοπώλια.

Μα να που έρχεται και ο τρίτος νόμος. 'Ενας νόμος που δεν επιδέχονταν καθυστέρηση, άναγκαία τόσο για την πατρίδα μας, όσο, γρήγορα ή άργά, και για ό-

πάνω στα χώματα της πατρίδας μας, χωρίς εν τούτοις, να χουν τή δυνατότητα να τὰ καλλιεργήσουν.

Χωρίς την αγροτική μεταρρύθμιση η χώρα μας δε θα μπορούσε να έχει κάνει ούτε ένα βήμα για την ανάπτυξη της. Γι' αυτό και την πραγματοποιήσαμε. Είναι ριζική; Δεν είναι μια πολύ ριζική αγροτική μεταρρύθμιση. 'Υπολόγισε περισσότερο τις άνάγκες της ανάπτυξης μας, τις δυνατότητες προόδου της γεωργίας μας. Είναι, δηλαδή, μια μεταρρύθμιση που έλυσε τò πρόβλημα των άκτημόνων, τò πρόβλημα της προμήθειας ειδών διατροφής πρώτης άνάγκης, που έλυσε τò πρόβλημα της τρομαχτικής κρίσης ανεργίας στην ύπαιθρο, που έθετε τέρμα στην τρομερή εξαθλίωση που βασίλευε στην ύπαιθρο της Κούβας.

ημερολογιο

● Για μια ακόμη φορά η νεολαία βρίσκεται στη πρωτοπορία τού αντιδικτατορικού άγώνα. Με τήν ευκαιρία της άπετείου τού θανάτου τού Παπανδρέου Έσκακού-εταί η δημοκρατική φωνή τού λαού. Φυσικά οι άρχτες Έξερουν πολύ καλά πώς αυτό δεν είναι κάτι που θα συμβαίνει μια φορά τò χρόνο μα στην κάθε ευκαιρία, πώς η μαζική κινητοποίηση θα κάμνει τήν εμφάνισή της όλο και πιο συχνά. 'Ετσι φυσική ή αντίδραση της άστυνομίας: Έυλακόπημα και συλλήψεις και δίκες. 'Όσο για τόν κ. Μαρκεζίνη πιστεύουμε πώς δεν τὰ άγκρινη έλα αυτά, μα πώς να τò κάναμε, τήν «τελευταία λέξη τήν έχει ο πρόεδρος» κ.τ.λ.

● Η έπίσκεψη τού Προέδρου Μακαρίου σε τρεις αδόμευτες χώρες άποτελεί ένα σωστό βήμα στη σύμφωνη των δεσμών της Κύπρου με τόν αδόμευτο κόσμο. Οι σχέσεις μας με χώρες που τὰ συμφέροντά τους συγγενεύουν τόσο με τὰ δικά μας, που οι άγώνες τους για άπλλαγή από τήν ξένη εκμετάλλευση έχει τόσο κοινή σημαία με τò δικό μας είναι άνεκτίμητες. 'Η θέση μας βρίσκεται: Έξκαθάρα μέσα στους αδόμευτους, και άκριβώς εδώ πρέπει να άναζητήσουμε τούς πραγματικούς φίλους και ύποστηρικτές. 'Η άλληλεγγύη και οι στενές σχέσεις άνάμεσα στις αδόμευτες χώρες άποτελούν τήν μόνη έγ-γύση για τήν παγκόσμια έπιτυχία τούσ αντιιμπεριαλιστικού άγώνα.

● Στο Βιετνάμ ταλαντεύεται επικίνδυνα η «ειρήνη» που πέτυχε ο κ. Κίσιγκερ για τήν όποια πήρε και τò Νόμπελ ειρήνης. Και θάταν παράξενο αν δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο. Τò ότι οι άμερικανικοί στρατιώτες έφυγαν από τò Βιετνάμ δεν σημαίνει πώς η 'Αμερική άπεφάσισε να άφήσει τόν λαό τού Βιετνάμ ήσυχο. 'Αντίθετα η προσπάθεια Έξκαλουθεί να είναι μάξιμουμ άπερρύθμιση με μινιμουμ ζημιά. Και μια και κατάλαβαν πώς δεν διαθέτουν άρκετό ανθρώπινο ύλικό για να κάμνουν οι ίδιοι τούς πολέμους τους προσπαθούν να πληρώνουν ανθρώπους — σαν τόν Θίου — να τούς κάμνουν στη θέση τους. Σε πòλά μέρη τού κόσμου πέτυχαν. Στο Βιετνάμ όμως Έξχουόν κάτι τò βασικό: Βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα λαό που ό μακροχρόνιος άγώνας που τόν άνάγκασαν να διεξάγει τόν έχει κάμει να συνειδητοποιήση πλήρως τούς σκοπούς του. Και ένας λαός που Έξρει συνειδητό γιατί πολεμά και ποιοί είναι οι πραγματικοί έχθροί του άποτελεί τήν καλύτερη έγγύση για τήν συντριβή των Έξνων και της Ξενόδοιλης όλιγαρχίας.

● Μετά τήν πλήρη συντριβή των Ρεπουμπλικάνων στις δημοτικές εκλογές που άπεδόθηκε στο άκάνδαλο Γουάτεργκετ και τήν συμπεριφορά τού Νίξον ο κ. Πρόεδρος «έχασε» και τριτη βασική μαγνηταινία. 'Η όλη συμπεριφορά του είναι πια καθαρά προκλητική και προς τò Κογκρέσο και προς τò λαό της 'Αμερικής. 'Ενας άνθρωπος που πολλοί ύποψιάζονται για ένα σωρό παρανομίες, άλλοι για τρέλλα και που άπωσδήποτε η πλειοψηφία τού κόσμου και τού Κογκρέσου δεν τόν θέλουν για πρόεδρο, Έξκαλουθεί να κάθεται στο Λευκό Όικο όπ' όπου καμιά δύναμη δε φαίνεται ικανή να τόν κινήσει. Αυτά για τήν 'Αμερικανική Δημοκρατία. 'Όπου να 'άποφασίσουν οι κεφαλαισκόρτες πώς παραπάνω όπ' ότι τούς άφελει και να τόν αλλάξουν με ένα καλύτερο ύπηρετή τους. 'Η, και τò πιθανότερο, θα περιμένει ο κόσμος άλλα τρία χρόνια μέχρι τò επόμενο εκλογικό φάσκα όπου θα παρουσιαστούν δυό ύποψήφιοι, διαλεγμένοι και έγκεκριμένοι από τὰ μεγάλα συμφέροντα, για να διαλέξει ο κόσμος τò «μυ χείρον».

● Τὰ έγγραφα που παρουσιάζονται στη δίκη τού Σύρου φέρνουν άνάγλυφα μπροστά μας τή μορφή των πραγμάτων που θ' άκολουθήσει όποιοδήποτε προεκδοκώμα της αντικυπριακής φόρας είτε αυτή όνομάζεται γριβισμός είτε χουντισμός είτε οτιδήποτε άλλο. Είναι οι ίδιοι άνθρωποι, εργάζονται για τόν ίδιο άφέντη, έχουν τούς ίδιους σκοπούς και άσφαλώς θα χρησιμοποιήσουν τὰ ίδια μέσα: 'Εκτελέσεις, συλλήψεις, στρατόπεδα συγκεντρώσεως, χαφιεδισμούς, καταπίεξη κάθε είδους αντίδρασης. 'Ας μην έχουμε ύπατάτες: Οι άνθρωποι αυτοί άποτελούν άμεσο κίνδυνο για τόν καθένα από μας. Και κάθε άνθρωπος έχει ύποχρέωση να προστάτημ τάν εαυτό του και τήν Κύπρο.

Αιτία και άποτελέσματα

Ο Κυπριακός λαός και ο 'Αρχιεπίσκοπος Μακάριος είναι, άναμφισβήτητα οι μεγάλοι νικητές της τελευταίας δίχρονης κρίσης — της μεγαλύτερης ίσως και της πιο άπικίνδυνης, τού νέου αντιστασιακού άγώνα που άρχισε με τήν εγκαθίδρυση της «άνεξαρτησίας» — Με τὰ Έξσπασμα της κρίσης, οι προοπτικές μιας νικηφόρας έπιτυχίας, φάνηκαν κατ' αρχήν τρομερά δύσκολες αν όχι αδύνατες. Κατά τήν διάρκεια της μακρόχρονης σιωπής τού 1968-72, — με μοναδική Έξαίρεση τήν άπάθεια εναντίον της ζωής τού 'Εθνάρχη — η Χούντα σε συνεργασία με τήν συνωμοτική πολιτική ήγηση της ντόπιας δεξιάς, κατόρθωσε α) Να Έξασφαλίσει — με διάφορους τρόπους — τήν ύποστήριξη και συνεργασία της ήγησης των πλειστών μαζικών όργανώσεων της δε-

ξιάς. 'Εργατικών, θρησκευτικών, νεολαίας κ.λ.π. β) Να διαθροίσει κατά μεγάλο μέρος τις δυνάμεις άσφαλείας και λειτουργίας τού κράτους. 'Αστυνομία, 'Εθνική Φρουρά, Κρατική μηχανή, Κοινοτικές άρχτες. γ) Να άποστείλουν τόν Γρίβα στη Κύπρο, να άνασυντήσουν και να όπλιση τις ελάχιστες σκόρπιες δυνάμεις που με τήν βοήθεια άξιωματικών της Ε.Φ. και τήν δημιουργία της φασιστικής όργανωσης ΕΟΚΑ Β' (Μετά χρησιμοποίησε τόν Γρίβα αναλόγως). δ) Να προσεόφληση κρίση στην εκκλησία — όπου και όταν θα Έκρινε άναγκαίο. 'Όλα τούτα τὰ πέτυχον χρησιμοποιώντας τὰ γνωστά τετραμμένα συνήματα της ένότητας δθεν των εθνικοφρόνων, τού Κομμουνιστικού κινήστου, της άνάγκης ύποταγής στις θελήσεις τού «'Ε

θνικού Κέντρου» κλπ. 'Είπαμε και πριν ότι οι προοπτικές νίκης φάνηκαν κατ' αρχήν αδύνατες. 'Η έπιτυχία της συνωμοσίας ήταν σίγουρη και Έξασφαλισμένη (άπό μια πλευρά). Οι διάφορες φάσεις της κρίσης Έξελίχθηκαν διαδοχικά και προγραμματισμένα, προσέκρουσαν όμως πάνω στις αδύθμητες μαζικές κινητοποιήσεις των προσδευτικών δυνάμεων και των λαϊκών στρωμάτων της πατριωτικής δεξιάς που δεν άντοποκρίθηκαν στην άδράνεια της ήγησης των, ('Η συνωμοσία δεν ύπολόγησε φαίνεται, καθόλου τόν παράγοντα λαός) και άργότερα πάνω στην θοραλλέα άπόφαση τού κράτους να πατάει τήν παρανομία. 'Υστερα από τήν έπιτυχή άντιμετώπιση της κρίσης, γίνεται Έξκάθαρο πώς κύριος της κατάστασης γίνεται τώ-

ρα ο 'Αρχιεπίσκοπος Μακάριος. 'Η αντίδρατική όρολογία που ο Μαρκεζίνης Έξκαλουθεί να χρησιμοποιήσει — η 'Ελλάς είναι όδηγός και όχι ούραγός, εθνικό κέντρο κλπ. — δεν άφαιρούν τίποτε από τήν ύσυστατική ήττα της συνωμοσίας ούτε και σώζουν τò γόητρο της χούντας. 'Εκείνο που επιβάλλεται τώρα είναι η κάθαρση της δημόσιας ύπηρεσίας και τού στρατού, η συνέχιση της λαϊκής έπαγρύπνησης ή χρησιμοποίηση γενικά τού λαϊκού δυναμικού όργανωμένο και άποτελεσματικό. 'Η πείρα άπέδειξε, επανειλημμένα, πώς ο καθοριστικός παράγοντας στην έπιτυχία ενός έθνικοαπελευθερωτικού άγώνα είναι η σωστή άξιοποίηση τού λαού. 'Ο λαός είναι δύναμη μεγάλη είπαμε κάποτε.

M. ΤΕΜΒΡΙΩΤΗΣ.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΒΑΝΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
'Εκ της 1ης

στην άποδέσμευση των ηγώνων τού εθνικού πλάστου» τò δικαίωμα των χωρών στο έλεύθερο έμπόριο με όλους τούς λαούς τού κόσμου» τò δικαίωμα των λαών να μεταβάλλουν σε σχολεία τὰ στρατιωτικά φρονήρια και να

όπλίζουν τούς εργάτες, τούς άγρότες, τούς φασιγνέτες, τούς διανοούμενους, να όπλίζουν τò Νέγρο, τόν 'Ινδό, τή γυναίκα, τò νέο, τò γέρο, όλους τούς καταπιεζόμενους κι' εκμεταλλευόμενους, γιατί πρέπει να ύπερασπισθούν με τὰ ίδια τους τὰ χέρια τὰ δικαιώματά τους και τò μέλλον τους.

'Η «Σοσιαλιστική 'Εκφραση» εκδίδεται κάθε 15 μέρες από συντακτική έπιτροπή και εκφράζει τήν έπίσημη γραμμή της Σοσιαλιστικής Νεολαίας (ΕΔΕΝ), Τ.Κ. 1064 Λευκωσία, Κύπρος. 'Η «Σοσιαλιστική 'Εκφραση» κυκλοφορεί κάθε δεύτερη Παρασκευή σαν ένωματωμένο φύλλο της έφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ». 'Ενυπόγραφες συνεργασίες δεν εκφράζουν κατ' άνάγκη άπόψεις της Σ.Ν.—ΕΔΕΝ.

ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΤΩΝ ΓΕΝΗΩΝ

Πώς να κτισθούν τά γιοφύρια

Στο πρώτο μέρος της μελέτης μας φτάσαμε στο συμπέρασμα ότι το χάσμα των γενιών, της νέας και της πολιώς (της ηλικιωμένης) είναι εύρο. Παρουσιάζει την τάση να διευρύνεται μ' άνησυχητικό ρυθμό. Διαπιστώσαμε ότι είναι ένα καυτό κοινωνικό πρόβλημα.

Είδαμε την νέα γενιά στην μία πλευρά του ποταμού να πετροβολά, να κατηγορεί τους ηλικιωμένους για κοιροσκοπισμό, άνειλικρίνεια, φαισασισμό, ουμφερονταλογία, καταπάτηση οξείων και αίτιους της σημερινής άποτυχημένης καταναλωτικής κοινωνίας. Από την άλλη μεριά είδαμε τους «ώριμους» ηλικιωμένους να ύπερασπίζονται τους έουτους τους και προχωρώντας στην άντεπίθεση να κατηγορούν τους νέους γι' άνευθυνότητα, άναρχία, χιπιπιαμό και άσέβεια στα ίερά και τ' άνθρώπινα.

Αιτιολογήσαμε την άντίθεση, το χάσμα, με την διανοητική ψυχοσύνθεση και τον γεμάτο άνέργεια οργανισμό του νέου. Με το διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της σημερινής έποχής που ζή ο νέος και της τότε έποχής (30-40 χρόνια πρ.ν) που ήταν ένας, ο σημερινός ηλικιωμένος. Με τον γοργό ρυθμό της εξέλιξης και ιδεολογικών ρευμάτων των τών ιστορικών γεγονότων καθώς και με την τεχνικοεπιστημονική άνόπτυξη κατά τον τελευταίο μισό αιώνα.

Η ούσια της εξέτασης του προβλήματος είναι ή πρακτική άντιμετώπιση του προβλήματος: Πώς θα κτιστούν τά γεφύρια ή τουλάχιστον πώς θα στενέψη το χάσμα σε βαθμό που ν' άποκατασταθή, να δημιουργηθή μια έπικοινωνία μεταξύ των πρωταγωνιστών του δράματος, για το σμφέρον και των δύο γενιών και γενικότερα όλης της κοινωνίας και του πολιτισμού, τόσο στα έθνικά πλαίσια όσο και στα πανανθρώπινα.

Οί άνεργοι (προσωνικά, 2-4 χρόνια) νέοι ζούν τον οικονομικό έξευτελισμό της εξέλιξης από τους μή οικονομικά άνεξάρτητους των γονιών τους.

Οί πειρασμοί της κοσμοπολίτικης ζωής και ή πρόκληση των πλουσιοπαίδων με τη σπάταλη ζωή των, την στιγμή που χτυπά δυνάτα ο παλμός της ζωής των νέων μας, δημιουργεί άτμόσφαιρα καταπιστική και παραγμένη.

Αν φαντασθούμε όλα αυτά ή καλύτερα άν δαύμε με καθαρό φακό την ζωή των νέων, τότε θα πειστούμε ότι τ' άδιάκριτα γέλια, οι φωνές και άλλες θορυβώδεις άνέργειες των νέων είναι μία διέξοδος από την πίκρα, την άγανάκτηση που συσσωρεύεται μέσα τους. Είναι μία έντονη διαμαρτυρία για μία κατάσταση βασανιστική, άφόρητη.

Το δεύτερον βήμα είναι να παραδεχτούμε το φυσικό νόμο της εξέλιξης που ιστορικού «γίνεσθαι» και του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος. Ν' άντιληφθούμε την διαφορετική ψυχοσύνθεση του νέου από του ηλικιωμένου.

Αφού δεχτούμε τα πιο πάνω τότε θα δεχτούμε ότι δεν είναι δυνατόν, δεν είναι λογικό, είναι άφύσικο μέτρο και κανόνας για τις γενιές που έρχονται πίσω μας να γίνη ή άμορφία όπως έμεις την αισθανόμαστε, ή άρετη όπως έμεις την τηρούμε ή άλήθεια και το δικαίο όπως έμεις πιστεύουμε.

Η εξέλιξη των άξιών. είναι φυσικός νόμος, αλλά έ-

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ.
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΛΑΟ
ΤΗΣ ΧΙΛΗΣ.**

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ "ΕΔΕΝ"

στω και χάριν συλλογισμού φανταστούμε ότι ύπάρχει το άπόλυτον των άξιών, το καθοριστικό του άναλλοίωτου ιδεώδους, με πιο δικαίωμα να ύποστηρίζουμε ότι ή δική μας γενιά έχει προσεγγίσει το άπόλυτο και οι έπόμενες γενιές που πρέπει να μας μιμούνται και να μας παραδέχονται δογματικά; Και μ' αυτή την στάση μας να έπιτυχάνουμε την άπομάκρυνση;

Το πρώτο βήμα για τη γεφύρωση είναι ν' άντιληφθούμε, να θεβαιωθούμε, να πιστέψουμε ότι οι νέοι έχουν δύσκολα και πολλά προβλήματα. Είναι βέβαια διαφορετικής φύσης από τα προβλήματα των ηλικιωμένων αλλά δεν παύουν να δημιουργούν άγχος και άντίδρασεις των νέων άνόλογα με τον βαθμό της ψυχικής άναταραχής των. Σήμερα οι νέοι δεν είναι εύτυχιόμενοι και να μην παρυσυρόμαστε από την έπιφανειακή έξαλλωσιν εύθυμίας και ζωηρότητα τους και να φάνουμε σ' έπιπόλεια σμπεράσματα.

Οί «ώριμοι» ηλικιωμένοι άνναθμούνται τις στερήσεις της πολεμικής άναταραχής και της οικονομικής στενότητας της νεανικής τους ηλικίας και παραθλέπουν το άγχος των νέων που δημιουργεί ή νέα καταναλωτική κοινωνία. Βλέπουμε μονάχα τις οικονομικές συνθήκες που τυγχάνουν νάναι καλύτερες από τις παλιές. Παραθλέπουμε την έλλειψη εκτίμησης των ήθικών άξιών και ιδανικών. Την καταπάτησιν αυτών και των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Θλιβερές καταστάσεις που δημιουργούν ψυχική σύγκρουση και άντίθεση στους νέους.

Παραθλέπουμε τον έκμεταλλευτή που ένεδρεύει, παρακολουθά το νέο και διαφραμίζοντας του έντονα το άσέμνο πορνογράφημα, τα κατάγνια και ένα σωρό άλλο χαμηλές ένασχολήσεις και άπο-

λούσεις προσπαθεί να τα έκμεταλλευτή και να άισχροκερδίσει.

Δεν βλέπουμε έμεις οι γροντώτεροι τα προβλήματα που άντιμετωπίζει ο έφηβος, ο νέος από τα γυμνάσιο μέχρι το Πανεπιστήμιο.

Τις τεράστιες δυσκολίες και στερήσεις που άντιμετωπίζει ο νέος κατά την περίοδο της έκπαίδευσής τους.

Το δράμα, τον έξευτελισμό, τις ταπεινώσεις και τα χίλια δυο τρεχάματα των νέων για εξέυρωση εργασίας μέτρια άμειβομένης.

Το χάσμα θα γίνη μικρότερο από την στιγμή που θα πάψουμε να ίσχυρίζομαστε μ' άδιαλαξία ότι σ' όλα τα θέματα, το σοβαρό και το αστό βρίσκονται με το μέρος του ηλικιωμένου, ότι ή σοφία, ή δικαιοσύνη και ή καλαισθησία μας τοποθετούν τόσο ψηλά ώστε να έχουμε το δικαίωμα ν' άγνοούμε τις κρίσεις των νέων, ν' άμφισβητούμε τα αισθήματά τους και να έλεεινολογούμε το γαύστο τους. Τα χρόνια, ο μόχθος και ή έμπειρία θα πάρουν την άξία τους και θα βοηθήσουν στην γεφύρωση του χάσματος εάν μς κάνουν νηφάλιους και πρόθυμους για διάλογο και κατανόηση.

Και προπάντων ν' άναγνωρίσουμε τα δικαιώματα τους και να θέτωμε τις γνώμες των στή βάση της άλήθειας και τον έλεγχο της άρετης. Όχι μόνο στή δική τους άλήθεια αλλά και στή δική μας.

Οί νέοι πρέπει να διαφωτιστούν και να έξηγηθή ή συμπεριφορά των ηλικιωμένων, ν' άναγνωρίσουν την σποργή και την καλή διάθεση των γονιών, των ηλικιωμένων, γι' αυτούς, τα παιδιά τους, άσχετα άν δεν έπέτυχαν στην άντιμετώπιση των νέων. Να δείξουν κατανόηση και ν' άντιληφθούν ότι χρωστούν σεθασμό στην

παλιό γενιά. Κατανόηση και σεθασμό που δεν σημαίνει θβουλος νέους, τυφλή ύπακοή και έξάρτηση.

Να γίνη προσέγγιση δίχως νικητές και νικημένους, αλλά προσέγγιση άνθρώπων που διαλέγονται, έξηγούν τις διαφορές και τις άντιθέσεις τους, δείχνουν άμοιβαίο σεθασμό και κατανόηση και ένώνουν τις δυνάμεις τους στο κοινό άγώνα για το κοινό στόχο. Τη δημιουργία της νέας έλεύθερης σοσιαλιστικής κοινωνίας.

Το σπουδαιότερο βήμα είναι να δώσουμε στους νέους καλούς ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΕΣ. Καθοδηγητές είναι βασικά ο δάσκαλος, οί ήγέτες της νεολαίας, οί πολιτικοί και συνδικαλιστικοί ήγέτες. Είναι οί άνθρωποι που καθοδηγούν και πλάθουν τους νέους από το γυμνάσιο (και το δημοτικό άκόμη) μέχρι το Πανεπιστήμιο. Είναι οί άνθρωποι που καθοδηγούν τους πολιτικούς, συνδικαλιστικούς άγώνες του λαού. Είναι οί οργανωτές των διαφόρων πολιτιστικών και άθλητικών οργανισμών.

Για να είναι κάποιος πραγματικός καθοδηγητής πρέπει να συγκεντρώνει σάν κάτοπτρο το φως του πνεύματος και των άνθρωπίνων άξιών της έποχής και να σκορπίζει ταύτο στα μυαλά των νέων. Ο καθοδηγητής πρέπει να μιλά σάν γέροντας αλλά να αισθάνεται σά νέος. Με όλα τα χρόνια του, να βρίσκεται ψυχικά κοντά στους νέους, να έξηρη τους άγώνες και τις άγώνιες τους, να νάναι κοινωνός της ζωής των. Έτσι θα κερδίζεται από τους νέους και σνάμα να κερδίζει αυτούς.

Πραγματικά ή παιδεία όταν προσφέρεται από έξειους δασκάλους είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας που μπορεί να φέρη σε ούσιαστική συνάφεια την γενιά που έτοιμάζεται να φύγη, με τη

νέα γενιά που έτοιμάζεται να μηπ στο στίβο της ζωής.

Το έργο της Παιδείας είναι να κάνη τους νέους κοινωνούς του πνευματικού θησαυρού που έχει συσσωρευθή από τους πραγεγέστερους. Να βοηθήση τους νέους ν' άφομοιώσουν και να προσαρμόσουν στις σημερινές συνθήκες το χρήσιμα άπ' όσα δημιούργησαν οί παλιότεροι χωρίς να έξομοιωθούν οί νέοι με τους παλιούς. Η νέα γενιά διαλέγεται (κάνει διάλογο) με τη παλιά δια της Παιδείας με μεσοζόντα τον καθοδηγητή δάσκαλο. Αυτός είναι ο συνθέτης του παλαιού με το νέο, είναι ο σμιλευτής του ώριαίου και του άληθινού.

Τη σκυτάλη της καθοδήγησης θα την παραλάβη από τον δάσκαλο ο πολιτικός, ο συνδικαλιστής ήγέτης. Στο στίβο της ζωής, του μεγάλου και πραγματικού σχολείου άναλαμβάνουν την εύθύνη για καθοδήγηση.

Ο ρόλος του πραγματικού καθοδηγητή είναι δύσκολος αλλά έλκυστικός. Γι' αυτό και οί άληθινοί έπιτυχημένοι καθοδηγητές δεν είναι εύκολοί να γίνουν.

Αν ένας λαός γεννήση και δημιουργήση άληθινούς καθοδηγητές που να διέπονται από το αισθήματα και τα ιδανικά του άνθρωπιστικού σοσιαλισμού και της δημοκρατίας και ή γεφύρωση και ή δημιουργία της νέας κοινωνίας είναι εύκαλη.

Για να συμπληρωθή ή είσσηγή μας, για να πάρη σάρκα και όστα το σχέδιο της γεφύρωσης πρέπει ν' άναφέρουμε τους παράγοντες που πρέπει να δραστηριοποιηθούν για την άνάληψη αυτού του έργου, του μεγάλου έργου της γεφύρωσης του χάσματος των γενιών.

Το κράτος, ο πιο ίσχυρός παράγοντας, πρέπει ν' ά-

νολάβη την περισσότεραν εύθύνη και να προθή στην άνταξη ενός προγράμματος που:

1. Να χρησιμοποίηση τα μαζικά μέσο έπικοινωνίας για όρθη εξέγηση του χάσματος και σωστή στάση όπέναντι στους νέους και άντιστρόφως.

α) Με συνεργασίον των ένδιαφερομένων νέων, ηλικιωμένων πολιτικών ήγέτων, ειδικών ψυχολόγων (έπιστημόνων), συνδικαλιστικών ήγέτων ν' οργανωθή ένα πρόγραμμα συζητήσεων για θέματα σχέσεων νεολαίας και ηλικιωμένων. Ένα πρόγραμμα που να μην το πιέζει ο χρόνος ώστε να γίνη σοβαρή και πολύπλευρη συζήτηση. Ο χρόνος που σπαταλάτε στα δυό σήριαλες να περιορισθή. Έάν φύγη ο «Αγνωστος πόλεμος» ή ο «παράξενος ταξιδιώτης» θάχουμε άρκετα 40λεπτα για τέτοιες σοβαρές συζητήσεις.

2. Η κυβέρνηση έχει χρέος με το σωστό προγραμματισμό κα' την μητρική σποργή για τους νέους να περιορίση το πρόβλημα των νέων. Έάν περιορισθή το πρόβλημα της άνεργίας νέων (έπιστημόνων κ.ά., στο έλάχιστο, εάν γίνουν προσπάθειες για ύγιη άπασχόλησιν, κέντρα για κατάλληλη τροφή στους εργαζομένους νέους (μαθητευόμενους τέχνες) εάν προστατευθή ή νεολαία μας από την έκμετάλλευση είτε από τον εργοδότη είτε από τον έμπορο του πορνογράφματος τότε θα κερδίση τους νέους και αυτή με τη σειρά της θα κερδηθή από αυτούς.

Τα έκπαιδευτήρια μας ν' οργανώνουν συζητήσεις στις όποιες να συμμετάσχουν οί νέοι (σπουδαστές), οί γονείς και οί δασκάλοι.

Σ' ένα κλίμα έλεύθερο και δημοκρατικό με άμοιβαία κατανόηση, σεθασμό με γνώμονα την πειθή και την άνοχή, να διαλέγεται ή νέα γενιά με την παλιά. Η συζήτηση, ή διαφώτιση νάνοι ζωτανή, διαλεκτική, πειστική όχι νάχουμε τους νέους μόνο δέκτες αλλά και παμπούς των δικών τους αισθημάτων και ιδέων.

Να γίνεται όρθη διαλογή των δασκάλων που να έμπνέονται από πίστη στα νεότα, στον άνθρωπο και την δημοκρατία. Να γίνεται συνεχής προσπάθεια για διατήρηση και ένδυνάμωση αυτής της πίστης.

Η άναγνώριση του δικαιώματος των νέων γι' άνεξάρτηση, αυτοοργάνωση και αυτοδιοίκηση από την κοινωνία είναι βασική προύπόθεση όμαλών σχέσεων των νέων και των ηλικιωμένων.

Ο τύπος μπορεί και πρέπει να συμβάλη στή διαφώτιση να γίνη χωρίς συζήτηση, να δίνη σωστή καθοδήγηση να προσφέρη στο νέο ένδιαφέροντα άναγνώσματα και γενικά πνευματική τροφή. Ν' άγωνίζεται για πολιτικοποίηση των νέων να προβάλλη τα προβλήματα των νέων.

Τα κοινωνικά προβλήματα δεν λύονται με συνταγές, με μονόλογο, θεωρία και δογματισμό. Έπιζητούμε διάλογο τόσο από τους ένδιαφερομένους νέους και ηλικιωμένους όσο και τους ύπευθύνους της κοινωνίας μας. Πιστεύουμε στή σχεδίαση συνόλου μέτρων, προς τη γεφύρωση. Βάσει σχεδίου να προχωρήσουν όλοι παράγοντες στή σταδιακή έφαρμογή ενός μακρόπνοου σχεδίου. Να φανούν τοληρηοί και να έχουν γνώμονα τους ότι τ' άξίζει ή βαπτιζόμενη συχνά «ΧΡΥΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑ».

οι επομενες τρεις εκδοσεις της σοσιαλιστικης εκφρασης θα είναι ως ακολουθως: παρασκευη 30 του νιοβρη παρασκευη 14 του δεκεβρη παρασκευη 29 του δεκεβρη οσοι θελουν προηγουμενες εκδοσεις ας μας γραψουν: κ. παλαιολογου 23 τ.κ. 1064 λευκωσια.

Δεν ύπάρχει μεγαλύτερη τιμή από το να βρίσκεται κανείς στην πρωτοπορία για το γκρέμισμα ενός κόσμου που στέκεται έμπόδιο στην πρόοδο και στην άνθρώπινη εύτυχία και το χτίσιμο μιας καινούργιας ζωής βασισμένης στην ίσότητα και στην όρθη άξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων.

Δεν ύπάρχει μεγαλύτερη τιμή από το να νάναι κανείς στρατιώτης στον ούοίγαστο έθνικο-άπελευθερωτικό άγώνα για κατάργηση κάθε μορφής ύποδούλωσης, για κατάργηση κάθε έπιβασσης, για γνήσια έλευθερία και λαϊκή κυριαρχία, για εξέλιξη κάθε διάκριση βασισμένης στο χρώμα, στην φυλή στην θρησκεία, στην έθνική ύπόσταση.

Δεν ύπάρχει μεγαλύτερη τιμή από το να πέφτης στήριός στο λαϊκό μετερίζι σταν άγώνα ενάντια στην ύποδούλωση και την έκμετάλλευση στον άγώνα για ένα κόσμο με κυβερνήτη τον λαό, με τον άνθρωπο έλεύθερο διαφεντευτή της μοίρας του και της δουλειάς του, χωρίς τα δεσμά της οικονομικής, της κοινωνικής ή της έθνικής καταπίεσης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ

ΦΟΙΒΟΣ

ση - κριτική - ξενή λογοτεχνία - ποιηση - κριτική - ξεν

ΜΠΕΡΤΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ

Σκοπός μας δεν είναι να επιχειρήσουμε μία λεπτομερειακή γνωριμία ή και ανάλυση της πολυεδικής προσωπικότητας του Μπρέχτ, αυτού του γνωστού — άγνωστου μεγάλου μεταρρυθμιστή του Θεάτρου, αλλά να ασχοληθούμε με την κοινωνιοκεντρική κοσμοθεωρία του και την επίδραση που μπορεί αυτή να έχει στον σημερινό άνθρωπο — πολίτη — πνευματικό δημιουργό.

Από φιλοσοφική άποψη ο Μπρέχτ δε δημιούργησε μια αυτόνομη και συστηματική κοσμοθεωρία. Το έργο του είναι μία καλλιτεχνική παραλλαγή ενός ουμανιστικού και ανθρωποκεντρικού μαρξισμού. Η συμπύκνωση των κύριων θεμάτων του είναι: η διαλεκτική του Καιρού και του Άνθρώπου, (ή εποχή επηρεάζει τον άνθρωπο, αυτός τον έαυτο του), η Ζωή (όρμηφόρο, πάθος), και η Έπιστήμη (όρθολογισμός, τάξη), σαν βιωτικές σφαίρες του ανθρώπου, ή πνευματική επανάσταση, που είναι πολιτική και προσάγει την αλλαγή του κόσμου, ή σχετικότητα της

σύνολο των ανθρώπων, παρά μόνο τους λίγους. Είναι η επιστήμη του καπιταλισμού, ή Θρησκεία του Μαμνά.

Η επιστήμη που μπορεί να στηρίξει τα θεμέλια του μέλλοντος είναι η μαρξιστική, ή διαλεκτική. Το πολιτικό πιστεύω του Μπρέχτ είναι ένας καθαρός, ορθόδοξος χεγκελικός Μαρξισμός, χωρίς την άπλοποίηση και υποκινητοποίηση του Λένιν και του Στάλιν. «Είμαι κάποιος, που άπάνω του δεν μπορείτε να κτίσετε», λέει ο ίδιος.

Η θεωρητική βάση του Μπρέχτ, του Μαρξισμού, καθώς και της σχολής του γερμανικού ιδεαλισμού, είναι η διαλεκτική της θεωρίας και της πρακτικής. Ίδέα και πραγματικότητα — λέει ο Χέγκελ — ταυτίζονται στην διαλεκτική διαδικασία. Η διαδικασία του κόσμου (WORLD PROCESS) δεν είναι τίποτε άλλο από την συνειδητοποίηση αυτής της υπάρχουσας ταύτισης της Ίδεας και της πραγματικότητας, εδώ αρχίζει η αποδοκιμασμένη στροφή του Μάρξ, λέγοντας

και ακόμα, Στα έργα του ο Μπρέχτ ασχολείται μόνο με την πρώτη θεωρία. Η καπιταλιστική άφρημενοποίηση του κόσμου υποβιβάζει τον συνολικό άνθρωπο στη λειτουργικότητα της αγοράς. Ο αντίκαπιταλισμός του Μπρέχτ έχει συγκινησιακά ουμανιστικά κίνητρα. Το οικονομικό σύστημα εμποδίζει την καλωσύνη και την φιλοφροσύνη, τις βασικές αρετές του κοινοβιοτισμού. Τα κοινωνιολογικά και οικονομικά πλαίσια των έργων δεν αλλάζουν: αντικαθρεφτίζεται μία κοινωνική κατάσταση, όπως στις φράζες του Άγγλικού καπιταλισμού. Ο Μπρέχτ περιγράφει τα έργα του με εφιαλτική εικόνα ενός κρυπτοκαπιταλισμού, ο οποίος δεν αντιπροσωπεύει καμία πραγματικότητα στην εποχή του Μπρέχτ. Μέχρι το τέλος της ζωής του ο Μπρέχτ έμεινε σ' αυτή την οικονομική του πρώτου καπιταλισμού. Οι επιθέσεις εναντίον της κοινωνικής διάρθρωσης είναι αντικειμενικά καλύτερες στην ίδια του την εποχή. Πρώτη φορά συναντούμε την περιορισμένη θεωρητική του ικανότητα αντίληψης.

Μία τυπολογία των προσώπων του Μπρέχτ θα έδειχνε, ότι τα πρόσωπα του βρισκόμενα στους Κακούς Καιρούς, λαχταρούν να γίνουν αυτόνομα και υπεύθυνα, να πραγματοποιήσουν μία αλληλεγγύη ώριμων ανθρώπινων σχέσεων. Το θεωρητικό του κίνητρο είναι ο άνθρωπος. Αυτή είναι η βασική του διαφορά με τον διαλεκτικό μαρξισμό. Αυτός ο γήινος παράδεισος της καλωσύνης και της φιλοφροσύνης είναι σχεδόν μία «μεταφυσικοποίηση» του κλασσικού Μαρξισμού, που μάς οδηγεί κοντά στις μαρξιστικές παραλλαγές του υπαρξισμού.

Τν κεντρικό δίωμα όμως δεν αισθάνεται την απαλλοτρίωση του υποκειμένου στον κόσμο των αντικειμένων λόγω της πίστης του στον ορθολογισμό. Ο νοητικός κρίκος των πραγμάτων είναι ο ανθρώπινος νους. Το θεατρικό μέσο της απαλλοτρίωσης έχει να δείξει μόνο, πόσο παράδοξο είναι το παρόν. Στην κοινωνιοκεντρική του κοσμοθεωρία ο παραμερισμός της παραλογίας, είναι μόνο ζήτημα χρόνου. Ο άνθρωπος είναι προϊόν των συνθηκών (Καλοί Καιροί), και συγχρόνως — κατά δυνατότητα — νικητής των συνθηκών (μέσω αλλαγής) και γι' αυτό λίγο — τραγικός. Το παράλογο της μοίρας γίνεται μεταβλητός παράγοντας στο σύστημα των κοινωνικών σχέσεων. Ο τραγικός ήρωας δεν είναι πια το άτομο, αλλά η κοινωνιολογική κατάσταση.

Πολλά αποσπάσματα της Μπρεχτικής κοσμοθεωρίας είναι άπληη αντίστροφή της χριστιανικής κοσμοθεωρίας. Ο Μαρξισμός του μοιάζει πολλές φορές με μία αντίστροφη θεολογία. Το έργο του όπωςδήποτε δεν είναι γραμμένο κατά τις καθοδηγήσεις γραμμές του «Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού». Η διαμαρτυρική θέση του κατά των Κακών Καιρών του παρόντος έχει θρησκευτικά χαρακτηριστικά. Η πίστη αντικαθίσταται απ' την άμφιβολία, ο Άριστοτελικός

συλλογισμός από την χεγκελική διαλεκτική. Ο Μπρέχτ μετέτρεπε τον κόσμο των χριστιανικών εμπειριών σε Μαρξισμό. Υιοθέτησε την κεντρική σκέψη του χριστιανισμού, την ταπεινή συμφωνία με μία υπερανθρώπινη τάξη, στην μαρξιστική αντίληψη.

Η υπερανθρώπινη αυτή τάξη είναι η κοινωνία. Η μικρότερη μονάδα της κοινωνίας δεν είναι το άτομο, ο δλόκληρος, αυτόνομος άνθρωπος αλλά τουλάχιστον δύο άτομα δηλ. η ομάδα. Η θεωρία του Μπρέχτ ενδιαφέρεται για την κοινωνία, όμως η τέχνη του έχει επίκεντρο τον άνθρωπο.

Η σημερινή κοινωνιολογική επιστήμη έχει να αντιμετωπίσει το επιχείρημα, ότι δεν είναι σε θέση να αντιληφθεί πρισματικά τον άνθρωπο. Η κοινωνιολογία αρχίζει με δύο ανθρώπους, το αυτόνομο άτομο δεν έχει καμιά ενδιαφέρον για την επιστήμη αυτή. Η έννοια, που αντικαθιστά την πραγματικότητα του ατόμου, είναι το αφρημένο προϊόν.

Μόνο η «μέθοδος» της τέχνης είναι ικανή να αντιληφθεί το ολοκληρωτικό άνθρωπο, οι διάφορες επιστήμες αντιλαμβάνονται αποσπάσματα απ' αυτόν. Γι' αυτό η τέχνη του Μπρέχτ είναι ανθρωποκεντρική, ή πολιτική του θεωρία κοινωνιοκεντρική, χωρίς χωρίς να ταυτίζονται οι δύο έννοιες. Αυτή είναι η άπορία της κοινωνιολογίας, ή ειδική άπορία του Μπρέχτ και γενικά η άπορία του πολιτικού ποιητή.

Το έργο του Μπρέχτ είναι ο αγώνας εναντίον της αδυναμίας της ένωσης της τέχνης του θεάτρου του με την μαρξιστική επιστήμη. Το πρόβλημα του πολιτικού ποιητή δεν είναι αν το ποιητικό έργο μπορεί να έχει πολιτικό περιεχόμενο ή όχι, γιατί βεβαίως μπορεί, το ζήτημα είναι αν μπορεί να μετατραπεί ο αυτόνομος κόσμος της πολιτικής με τη δική του λειτουργικότητα, στον αυτόνομο κόσμο της τέχνης, χωρίς να καταστραφεί αυτή η λειτουργικότητά του. Σχεδόν κάθε σύγχρονος καλλιτέχνης αισθάνεται την άπαιτηση για πολιτική δέσμευση. Η τέχνη του μπορεί να έχει πολιτικά κίνητρα πολιτικό περιεχόμενο. Δεν μπορεί όμως να είναι ή ίδια πολιτική. Ο καλλιτέχνης μπορεί να έχει πολιτική και κοινωνία σά στόχο της δημιουργίας του, μπορεί να κάνει ή να επηρεάζει την πολιτική μέσα από το έργο του, ο ίδιος μπορεί να δράσει πολιτικά, αλλά ποτέ δεν ταυτίζονται ή τέχνη του με την πολιτική του έντελώς. Πάντα δημιουργεί σαν ολοκληρωμένος άνθρωπος, κι όχι μόνο σά μέλος της κοινωνίας, κάνει όχι μόνο πολιτική αλλά και τέχνη. Ο καλλιτέχνης μπορεί να είναι πολιτικός, αλλά όχι έντελώς πρέπει να είναι κάτι παραπάνω από τον πολιτικό για να είναι καλλιτέχνης.

Σ' αυτή την έννοια όφειλουμε να καταλάβουμε το «πολιτικό» θέατρο και επίσης πως είναι δυνατόν να υπάρξει μία «επιστήμη» του θεάτρου; ή θεατρολογία. (Τού καλλιτεχνικού μας συνεργάτη).

Ο Μπρέχτ, γεννήθηκε στο Αουκμπουργκ στις 10 του Φλεβάρη το 1898 και πέθανε στις 14 του Αυγούστου το 1956, στο Βερολίνο. Όταν ο Χίτλερ ανέβηκε στην αρχή το 1933, έφυγε για τις Ηνωμένες Πολιτείες όπου έμεινε μέχρι το 1947. Σ' αυτή την περίοδο της αυτοεξορίας του έγραψε τα πιο γνωστά του έργα όπως το «Μάνα κουράγιο», «Γαλιλαίος» «ο Κύκλος με την κηρωλία» κ.ά. Όταν επέστρεψε στην Γερμανία, το 1947, ίδρυσε το ΜΠΕΡΛΙΝΕΡ ΕΝΣΕΜΠΛΕ, και από τότε μέχρι και τον θάνατό του ασχολείτο με την παραγωγή των δικών του έργων.

Σκηνή από το έργο του Μπρέχτ. «Η Ζωή του Γαλιλαίο Γαλιλαίου».

ήθικης σαν αφρημένο δόγμα, και τελικά οι Καλοί και οι Κακοί Καιροί. Οι τελευταίοι δυο όροι είναι οι απαλλοτριωμένες χριστιανικές ιδέες της Κόλασης και του Παράδεισου. Η ποπική διαφορά όμως γίνεται χρονική: ή κόλαση δεν είναι πια ο κάτω κόσμος, αλλά το παρόν, ο Παράδεισος δεν είναι πια ο Άλλος Κόσμος, αλλά ή ούτοπία, το δημιουργικό μέλλον.

Στην εποχή των Κακών Καιρών που ζούμε τώρα, ή καλωσύνη και ή φιλοφροσύνη, οι κεντρικές αρετές, είν αιανόητες και περιττές. Είναι για τους Καλούς Καιρούς. Σκοπός μας είναι να ζήσουμε, να πραγματοποιήσουμε την πρόοδο προς την ούτοπία. Για τούτο τα διάφορα στάδια της διαδικασίας αυτής έχουν μια διαφορετική ήθικη.

Η αδυναμία των ανθρώπινων αρετών χαρακτηρίζει τ παρόν. Η μόνη έλπίδα είναι, το μέλλον και ή θεμελιοποίηση και ή πραγματοποίηση της ούτοπίας για μια ειρηνική παγκόσμια κοινωνία. Το μεταφυσικό πρόβλημα της ύπαρξης του Θεού δεν μάς ενδιαφέρει, μόνο πώς αλλάζει το έρώτημα αυτό τη στάση του ανθρώπου. Η αντικατάσταση της θρησκείας από την επιστήμη χαρακτηρίζει την καινούργια εποχή. Είναι οι Καλοί Καιροί; Όχι. Η επιστήμη αυτή — λέει ο Μπρέχτ — δεν υπηρετεί το

ότι αυτή ή ταύτιση δεν είναι πια δεδομένη (A PRIORI) αλλά πρέπει πρώτα να πραγματοποιηθεί με κριτική και δράση. Η διαδικασία του κόσμου — κατά τον Μάρξ — είναι ή πραγματοποίηση αυτής της ταύτισης. Στη θεωρία του Λένιν πάλιν, ανοίγεται το παμπάλαιο φιλοσοφικό χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και στην πρακτική: ή κριτική ανάλυση και ή επαναστατική δράση. Στο θήμα αυτό της εξέλιξης της μεταμαρξιστικής θεωρίας δεν ακολουθήσε ο Μπρέχτ στην άμοιβαία διείσδυση της φιλοσοφίας και της ζωής. Με την ίδια ορθοδοξία πίστευε στην οικονομική θεωρία του Μάρξ, μόνο που εδώ ή αμετάβλητή του πίστη τον κάνει καθυστερημένο. Δυο είναι οι κεντρικές υποθέσεις του Μάρξ. 1ον) Το δόγμα της συγκέντρωσης της οικονομίας. Η συμπύκνωση των μέσων της παραγωγής οδηγεί στην εξαθλίωση του προλεταριάτου και στην ένταση του αγώνα των τάξεων. 2ον) Ο νόμος της αύξησης των κερδών. Το μεγαλύτερο κέρδος επιτρέπει την μεγαλύτερη επένδυση και δημιουργεί πάλι το μεγαλύτερο κέρδος. Το αποτέλεσμα είναι πάλι ή απομάκρυνση των τάξεων. Η πρώτη υπόθεση αναίρεθηκε και δεν αντιπροσωπεύει πια τη σημερινή διαίρεση των ανεπτυγμένων χωρών. Η δεύτερη συζητεί-

Σκίτσο του Άνδρεά Ράινχαρτ από την παράσταση της Βιολετιάς Σκόνης του Μπρέχτ.